

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

CONSILIVM LXV.

Problema in presenti causa utar, nam de industria omiſſis aliis dubiis inſiſtēdū eſt ſolū ſupprimo, à quo tota difficultas depēdet, an aſſociatio facta de Bartholomæo non citata domina Thadea ſit nulla, uel ſaltem ipſi domina Thadea noccat. Et non ualuiſſe aſſociationem in præiudicium domine Thadeæ non monitæ, nec citatæ reſpondeo, quoniam ꝑ de iure tenuta dari, & aſſociatio committi non poteſt in præiudicium tertii poſſeſſoris nō uocati, neque citati. l. meminerint. C. unde ui, & ibi glo. & docto. cap. licet epiſcopus de præben. in 6. & l. fin. C. de edic. diui adri. tol. Non obſtat allegatum ſtatutum de pœna uendentis rē alienam, in §. uolumus. cuius remedium fuit intentatum, ut in proceſſu patet, quoniam ſtatutum illud permittens locatori, uel eius hæredi ingredi rem locatam propria auctoritate, & expellere colonum, uel inquilinum, uel alium quemcunq; à prædictis cauſam habentem propter aſſictus non ſolutos habet locum dumtaxat in locationibus ad modicum tempus, & non ad longum puta ad decennium factis, ut clare in dicto ſtatuto continetur, quod uult in illis iura communia ſeruari debere, quoniam ꝑ in locationibus, quæ ſiūt ad longū tempus, ut ad decē annos, agitur de maiori præiudicio cōductorū, quibus, ex cōductione fuit in re cōducta acquiſitū utile dominiū, & naturalis poſſeſſio iuxta ea, quæ habētur per doct. in l. codicillis. §. inſtituto. ff. de lega. 2. not. in l. 3. §. ex cōtrario. ff. de acquir. poſ. & in l. ſi ut certo. §. ſi duobus uerhiculū. ff. cōmoda. & habetur ꝑ Bal. & alios in rub. C. de iure emphyt. Præterea ꝑ dictū ſtatutū loquēs ſimpliciter de locationibus, & cōductionibus, ſiue de locatoribus, & cōductoribus nō habet locū in locationibus, & cōductionibus factis ad aſſictū francandū, quia cū hæc habeant cauſam domini, ex quō cōductores earū occasione ꝑ ꝑ pacto de francando, in illis appoſitū poſſunt dominiū plenū, & ciuile, ac naturalē poſſeſſionē acquirere iuxta rex. cum ibi not. in l. 2. C. de pact. inter empt. & uend. ſtatutū loquens de ſimplici locatione, per quā nec dominiū aliquod, nec aliqua poſſeſſio acquiritur, ut in locis præallegatis locū nō habebit in locatione ad longū tēpus facta cū pacto francandi, tū quia talis nō dicitur proprie, ſeu ſimpliciter locatio, tū quia per eā maius ius cōductorū acquiritur, & ideo nō cōprehēditur in diſpoſitione, in qua fit mentio ſimpliciter de locatione, arg. eorū, quæ uoluit Bal. & ſequitur Alex. in apoſtil. ad Bar. in l. itē quæritur. §. qui impleto. ff. locati. ꝑ Et maxime nō cōprehēdetur in ſtatuto faciēte mentionē ſimpliciter de locatione, & cōductione, quod à regulis iuris exorbitaret, & pœnale eſſet, quale eſt ſtatutū prædictū arg. c. quæ à iure de reg. iur. in 6. cū ſimil. ibi allega. Et ita in terminis huius ſtatuti uoluit Alex. in cōſ. 12. in pen. col. uol. 4. & in cōſ. 76. uol. 5. & idē uoluit Et Ioā. de Imol. in cōſ. 36. Adde, quod in terminis noſtris locator, q̄ ſolū ciuilitè poſſidebat, q̄a naturalis poſſeſſio erat penes cōductorē, & colonū, qui ad longū tēpus cōducebat, deſiit poſſidere duplici ex cauſa, ut ſtatim dicā, & ideo hæres eius, q̄ nullo mō rē locatā poſſidebat, nō potuit eſt iudicis auctoritate priuare dominā Thadeā ſua ciuili, & naturali poſſeſſione, il la nō citata, & abſq; cauſæ cognitione, iuribus uulgaribus, & præallegatis. ꝑ Locator. n. deſiit poſſidere primo q̄ egit cōtra cōductorē, ut illū à re conducta expelleret, & cōductor expectauit, donec ſētētia diſſinitiuā cōtra ipſū ſup expulſione, & reſtitutione rei fereretur, quo caſu rāquā inuaſor cenſetur dominiū locatorē ſua poſſeſſiōe priuaſe, arg. l. ſi colonus. ff. de ui, & ui arma. l. penul. C. locati, & l. nō ab re. C. unde

petite illorum de Oleo, qui uolunt probare dictam Floram fuiſſe maiorem tempore contractus ceſſionis, & donationis ſupradictæ, nō ſunt tales, quia d. Floram in aliis loq̄nis partibus, & regionibus nata fuit, ergo &c. Per aſpectū autem corporis teſtes poſſunt citari, & ſic ſufficienter probare, uel minorē probare, & ſic ſufficienter probare, ſed nō uerē, & certitudinariē, quæ ꝑbatio de iure concludit, ut uolunt Bart. & Salice. in locis præallegatis, quādo teſtes nō dicerentur ſimpliciter, ſed aliquē eſſe maiorē, uel minorē, uiginti quinque annis eō, quia hoc ſcirent per aſpectū corporis ſimpliciter, ut uoluit Bald. in l. ſolam in penul. col. uerſic. item dubitatur. C. de teſtib. ſed quādo ipſi teſtes dicunt, quod talis erat minor, ſeu maior uiginti quinque annis, & interrogati de cauſa ſciētia dicant, quod ipſi ſciant, uel cognouerunt ex aſpectū corporis deponendo per quinque annos aſcenſu, quādo uel probare aliquē fuiſſe maiorem annis uiginti quinque per aſpectū, uel per quinque annos deſcenſu, quādo uel probare aliquē fuiſſe minorē annis uiginti quinque, ex aſpectū, ſi teſtes uolūt probare aliquē fuiſſe maiorē annis uiginti quinque, ex aſpectū, debent concludere, quod per aſpectū corporis ille erat annorū triginta, ſi uero uellent probare eū fuiſſe minorē annis uiginti quinque, ex aſpectū debent concludere, quod ille per aſpectū corporis erat minor uiginti, ita uoluit Bart. clare in d. l. de ætate. in d. uerſi. ad quod ſciendum. in 4. & 3. col. cuius doctrina cōmuniter approbat, & ad eā recurredū eſſe dicit Paul. de Caſt. in l. ſi minor. C. de in integr. reſ. Ad hæc igitur inuſiſſimus iudex diligenter aduertat. Ex quibus omnibus cōcludo pronūciandū eſſe ad fauorē iliorū de Sordanis cōtra præſatos de Oleo, qui uerē Sordanos ipſo ſtatuto ſuo iure quaſi poſſeſſionis percipiēdi dictum annuū redderūt. Et ꝑpterea Sordani ante omnia ſunt reſtituēdi, & reſtituēdi d. c. reſtituēda, & d. c. ſape reſtituēdo iure agendi in petitorio ipſis de Oleo, ſi quod circa illud habere præſtant. Laus Deo.

S V M M A E.

1. Teſtes, & aſſociatio ualide dari, & committi non poteſt in præiudicium tertii poſſeſſoris non citati.
2. In locationibus ad longum tempus agitur de maiori præiudicio cōductorū, quibus fuit in re cōducta acquiſitum utile dominiū, & naturalis poſſeſſio.
3. Statutum loquens ſimpliciter de locationibus, & cōductionibus non habet locum in factis ad aſſictū francandum.
4. Ex aſſictu, ꝑ ſtatutū à regulis iuris exorbitaret, ac pœnale eſſet.
5. Locator, & dominus quando, & quomodo per factum cōductoris, & coloni ſua poſſeſſione priuatur.
6. Statutum Bononiēſe ſub rub. de pœna uendentis rem alienā in ſi. uolumus permittens domino, & locatori, uel eius hæredi propria auctoritate expellere colonum, & quemlibet cauſam ab eo habentem propter aſſictus non ſolutos, declaratur.
7. Relatiuum uerborum natura eſt reſtringere.

E P I T O M E.

Tentum, & aſſociationē datā, ſeu cōmiſſam non citato tertio poſſeſſore non ualere etiam in terminis ſtatuti Bononiēſis ſub rub. de pœna uendentis rē alienam in §. uolumus. permittentis domino, & locatori propria auctoritate expellere cōductorem, & colonum, uel alium quemcunq; cauſam ab eo habentem propter aſſictus non ſolutos, quando locatio eſt facta ad longū tempus, & ad aſſictū francandum, & quādo dominus, & locator fuiſſet ſua poſſeſſione ꝑ factū coloni, & cōductoris priuatus. Et de intellectu ſtatuti prædicti hic agit.

ui, & præsertim cum iam effluxerit decennium, & ultra, & postquam sententia lata fuit argu. no. in l. si de eo. §. si forte. ff. de acquir. poss. Secundo locator desinit possidere propter alienationem factam ab ipso colono, uel ab eius hærede, qui ultra quod rē do. Thadæa alienauerit, illam etiã uerè tradidit, quo casu dominus, & locator pro huiusmodi factū coloni, uel sui hæredis quacunque sua possessione priuatur, ut est tex. in l. 3. §. qd si seruus. ff. de acquir. poss. & habetur per gl. & doct. omnes in l. quamuis. §. si cōductor ff. eod. tit. Non t̄ obstat statutum prædictum in d. s. uolumus. permittens do. & locatori, uel eius hæredi propria auctoritate expellere colonum, & quemlibet habentem causam ab eo propter affectus non solutos, quoniã illud intelligo de locatore, qui nō fuerat sua possessione priuatus, & sic de eo, qui rē locatã adhuc possidebat, quãuis illam alius detineret, qui haberet causam à conductore, sed nō talē, propter quam locator esset sua possessione priuatus adeo, quod habēs causam à conductore diceretur possessor, & esset talis, qui locatorē recognoscere nō deberet, quin immo debet intelligi de habente causam à conductore, qui tamen locatorem recognoscere, sibi quē de affectibus, & pensionibus respondere debebat, ut clarè colligitur ex illis uerbis statuti ibi, uel alium quēcunque habentem causam à prædictis, qui celsauerit pensionem debitam, seu affectum soluere in termino, noto enim illud relatiuum, & illa uerba, qui celsauerit, quę ad omnia prædicta, & magis ad proxima, quã ad remota referuntur iuxta ea, quę habentur in l. talis scriptura. & in l. seruus pluriū. in fin. ff. de leg. 1. nam per illa relatiua restringuntur uerba illa generalia, uel alium quemcūque habentē causã &c. quoniã debent intelligi de habente causã, qui tenere tur locatori soluere pensionē in termino, & ipse soluere celsasset: † natura enim uerborū relatiuorum est restringere prædicta, ad quę referuntur, ut in l. 1. in fin. ff. si famil. sur. fecisse dica. & Bart. in l. si quis seruū. §. fin. ff. de leg. 2. cum similibus, ut quia esset luc celsor etiã singularis, uel in quem non esset translata possessio, uel cum eo pactum esset factū, quod de affectibus ipsi locatori respondere teneretur. Et aliis multis modis posset hoc exemplificari de habēte causã à conductore, qui pensionē locatori soluere teneretur. Et hoc modo intelligēdo, & declarando apparet dubiū esse ad fauorē do. Thadæa resolutū. Reliqua suppleat excellentissimus dominus iudex. Laus Deo.

S V M M A R I U M

- 1 In summarijs de bono, & æquo procedendum est, prætermisiss cauil lationibus.
- 2 Tenuta, & immisio nulla, & facta non ritè nec solemniter debet confirmari, si petatur.
- 3 Et quid ad effectum excludendi agentem possessorio recuperandæ, & si iã litē mota super reintegratiōe possessionis confirmatio peteretur.
- 4 Solutio facta à coactio per iudicem uiolenter, & non seruato iuris ordine est confirmanda, & non renouanda, quando is de iure sol uere tenebatur.
- 5 Iudex licentiam ingrediendi rem absq; partis citatione dare non potest illi, qui ex pacto potest propria auctoritate ingredi.
- 6 Si tamen deierit, & is fuerit ingressus, postea debet illum, parte citata, in possessione confirmare.
- 7 Et ingressus ex licentia iudicis parte non citata dicitur auctoritate propria, & non iudicis ingressus, & debet postea per iudicem parte citata in possessione confirmari.
- 8 Ex pacto iniectionis manuum dominum ipso iure transfertur, & ex eo licitum est creditori absq; citatione alicuius etiam rerij possessoris rem propria auctoritate ingredi, & apprehendere, & de illa liberè disponere, & multo magis si etiam cum eo ad sit pactum de ingrediendo.

- 9 Et eo casu index potest etiam parte nō citata procedere, potest etiã in casu possessorij recuperandæ tenuã apprehendere, & parte non citata datam confirmare, & num. 12.
- 10 Lite pēdere inuoluari nō dicitur, quādo aliquis sit iuris actus, ne iuris causa, & iuris ordine non seruato à suo possessorio, & quando non, & num. 13.
- 12 Iudex pro executione pacti iniectionis manuum potest extrajudicialiter, & parte non citata, secus pro executione pacti de ingrediendo simpliciter.
- 14 Possessorium recuperandæ non datur illi, qui factio sua ipse ne cecidit.
- 15 Nec ei, qui ob nō solutum canonem ab emphyteositi tenetur contra illum, qui postea fuit ob dictam caducitatem tenetur.

E P I T O M E

Tenutam, & immisionem datã, seu cōcessã ritè, nec legitimè citata possē, & debere etiam illius, cui data, & concessa fuit, uel eam eo habentis per iudicem confirmari, etiam si tñ excludendi agentē possessorio recuperandæ super reintegratiōe possessionis mota, & bus hic ostenditur.

C O N S I L I U M L X V I

IN causa domini Hieronymi de P... nis nihil, uel parū addi possit dicitur sponsonibus eximii aduocati ipsius Hieronymi, qui obiecta cōsilijs eius consilio causa de consensu partium cōm pulchrè, & eleganter remonit, tamen, ut uer amico satisfaciam, aliqua adiciam. Et non do aliter circa primum, & secundum fundam consultoris, quia illis optimè iudicio meo ius sum, ut ex processu causæ colligitur, in quorū partem aduersam fuisse legitimè citatam, quod iuris de bono, & æquo, † secundum quod procedendum, iuxta clem. sæpe. de uerbo. sig. Bart. in extraxat. ad reprimen. in quo generalit̄ auctoritate iuris licentia plerunq; errari inq; locator in l. si seruū. §. sequitur. ff. de uerbo. ob. ex quo sumus in summarijs, in quibus de bono, & æquo est procedendum, prætermisiss cauil lationibus nullus profecto erit, qui non iudicet citationem, & timè præcessisse, ut aduocatus dicti domini Hieronymi in suo eleganti consilio clarè demonstrat. In præsentī causa magis de iure uidetur esse, quod sitō etiã absq; præiudicio ueritatis, quod iuris, & tenuta fuisse data domine Jacobæ non uer bula citatione legitima, tamen † ex quo proprio mini Hieronymi, qui iura celsã à dicta dicitur cōbã in amplissima forma habet, petitum tamen dicta immisio, ac tenuta confirmaretur, etiam si mari debuit, ac debet, ut euitentur circuitus, quæ plene habentur in l. si finita. in princ. ff. de infec. & in l. 1. C. de carbon. edi. & l. 3. §. missum. tit. ¶ Nec obstat unum, quod dominus consiliarius esse arbitratur, hoc est, quod † decretum non fuit nullum, quia non fuit ritè, & solemniter inter situm, uide licet parte non citata, ut in casu licentia nerint. C. unde ui, & in l. si. C. si per uim, uel alio do. non potest nec à iudice, nec à principe cōcedi ad effectum, ut quis à possessorio recuperandæ reintegratōe excludatur, ut per Bal. in d. l. 1. & per ti. & Soci. in l. iustè possidet. ff. de acquir. poss. & per tim quando litè iam mota super reintegratiōe possessionis peteretur confirmatio tenuta, & immis nis facte nō ritè, nec solemniter, quoniam licet parte nihil est innouandū, extra ut lit. penden. & esse de mente Socini in dicta l. iustè possidet. hoc responderetur, ueritatem esse in contrarium, quoad effectū excludēdi alicquē à possessorio